

NOVA DOBA

Štev. 14.

Celje, petek 2. aprila 1937

Leto XIX.

Izhaja vsak petek ob 17. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 Din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5:50 Din, za inozemstvo 10 Din // Uredništvo in uprava: Celje, Strossmayerjeva ul. 1, pritličje, desno // Telefon št. 65 // Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666 //

Prvi župani l. 1850. v celjskem okraju

V roke mi je prišla zanimiva, v nemškem jeziku pisana knjiga, ki je izšla l. 1850. v okrožni tiskarni J. B. Jeretina v Celju, vsebujoča seznam na novo konstruiranih občin tedanjega c. kr. okrajnega glavarstva v Celju, s številom prebivalstva in in ploščine občin s podrejenimi katastralnimi občinami in njih vasm. Knjiga ne navaja imena izdajatelja. Ker pa je v knjigi najbrž lastnoročni podpis tedanjega lastnika te knjige Ignaca Nouakha (Novaka), sklepam, kar bi bilo verjetno, da je on sestavil ta seznam županov, ker je bil takrat okrajni komisar v Celju in je imel vso stvarino za to knjigo v svojem uradu.

Pred 88 leti ustanovljeno c. kr. okrajno glavarstvo v Celju je obsegalo sedanja sreska načelstva Celje, Laško, Gornji grad, Konjice in Šmarje pri Jelšah, kjer je bilo 107.749 prebivalcev, v ploščini pa 34.10 kvadratne milje. V vsem velikem glavarstvu je bilo 86 »prostitih« občin, 257 katastralnih občin ter 633 vasi in 69 župnij.

Prvi okrajni glavar je bil Janez Nepomuk Schmelzer, ki sta mu bila dodeljena dva okrajna komisarja, že imenovani Ignac Novak in Anton Smolle, dva konceptna uradnika Jože Wagner in Ludvik Josek ter tajnik Janez Stubel.

Zaradi obsežnosti sreza sta bili osnovani dve ekspozituri in sicer v Gornjem gradu in v Konjicah. Prvi je načeloval komisar Miha Šlebir, drugi pa Rudolf Pulsator. Šlo bi predaleč, če bi tukaj navajal vse funkcije na 86 občinah, zato se omejim le na občine trg Žalec, Petrovče, Griže, Gotovlje, St. Peter v Savinjski dolini in Veliko Pirešico. Prve občinske volitve so se vršile meseca avgusta l. 1850.

Občina trg Žalec je imela l. 1850. 931 prebivalcev ter v površini 1286 oralov in 1486 kvadratnih sežnjev. Trgu so bile priključene vasi Vrbje ter Zagorje in Spodnja Ložnica. Kot prvi župan je naveden Jožef Schirza, hišni posestnik in Kaffeesieder (kavarar?). Občinska svetovalca sta bila Janez Žigan in Franc Škafar; odborniki: Ernest Širca, Martin Novak, Andrej Farčnik, Jože Govedič, Gašpar Pajk, Jurij Novak, Martin Žuža, Franc Žuža in učitelj Franc Kovač; namestniki: Jože Šentak, Andrej Malgaj, Franc Roblnig, Vinko Zottl, Janez Žagar in Mihael Kočevar.

Občina Petrovče je imela 1930 prebivalcev v površini pa 4008 oralov in 358 kvadratnih sežnjev.

Prvi župan je bil Franc Jeschou-nig, svetovalca pa Martin Holobar in Matevž Krajšek; odborniki: Janez Lipovšek, Valentin Goršek, Anton Kralj Martin Gorjup, Gašpar Lipovšek, Jože Hlačar, Jakob Kramar, Franc Žuraj in Matija Zupanc; namestniki: Miha Vrečer, Jurij Roter, Franc Kompolšek, Mihael Svet, Lovro Viher in Florjan Žagar.

Občina Griže je imela 1281 prebivalcev ter v površini 3731 oralov 610 kvadratnih sežnjev. Prvi župan je bil Martin Naprudnik, obč. svetovalca Jože Korent in Lovro Cilenšek; odborniki: Jože Golavšek, Urban Jelovšek, Jakob Golavšek, Janez Golavšek, Jakob Podlesnik, Janez Pišek, Jurij Pikel, učitelj Franc Damiš in Jurij Cilenšek; namestniki: Matija Germadnik, Tomaž Čede, Bartolomej Vasle, Ivan Drobnič, Jože Poteko in Martin Poteko.

Občina Gotovlje je imela 557 prebivalcev ter v površini 1580 oralov 512 kvadratnih sežnjev. Prvi župan je bil Valentin Brinovec, obč. svetovalca Peter Zagoričnik in Jakob Rančigaj; obč. odborniki: Jakob Zupanc, Jurij Žgank, Jože Antloga, Matevž Zohar, Bartolomej Golčar, Jurij Šteiner, Jurij Cokan, Nikolaj

Jošt in Martin Pikel; namestniki: Miha Kralj, Anton Toman, Jurij Grah, Miha Žvižaj, Valentin Jošt in Jurij Šteiner starejši.

Občina št. Peter v Sav. dol. je imela 1086 prebivalcev, v površini pa 2373 oralov in 1038 kvadratnih sežnjev. Prvi župan je bil Alojz Lenko, obč. svetovalca Jože Wolf in župnik Fidelius Perne; odborniki: Ivan Sedminek, Janez Ušen, Lovro Vučer, Anton Kolšek, Jakob Čede, Anton Rogl, Klement Legat, kaplan Luka Sevšek in Jurij Ušen; namestniki: Peter Hrapot, Martin Divjak, Blaž Sedminek, Andrej Divjak, Martin Kot in Janez Hrovat.

Občina Velika Pirešica je imela 2633 prebivalcev, v ploščini pa 8774 oralov in 374 kvadratnih sežnjev. Prvi župan je bil Jože Rehar, obč. svetovalci Egidij Retnik, Anton Siter in Jože Teržan; obč. odborniki: Valentin Šalej, Bartolomej Toman, Anton Videnšek, župnik Andrej Trobiš, Ferdinand Grobelnik, Janez Cvikl, Franc Dolinšek, Blaž Kos, Jakob Ograjenšek, Šimen Kos, Matija Medved, Jurij Jošt, Florijan Lednik, Franc Krempuš; namestniki: Martin Naraks, Martin Veber, Jakob Novak, Jurij Vengust, župnik Franc Voh, Franc Zottl, Vinko Rednak, Janez Leben in Jože Podpečan.

Če se kdo utegne zanimati za zadnje podatke ostalih občin, naj si izposodi to knjigo v javni mestni knjižnici v Celju.

Kronist.

Politični pregled

p **Italijansko-jugoslovenski sporazum** komentirajo inozemski listi ugodno in ga smatrajo kot dragocen prispevek k pomirjenju Srednje Evrope in vse ostale Evrope sploh. Tudi češkoslovaški in rumunski tisk sta sprejela ta sporazum zelo simpatično.

p **Stalni svet Male antante** se je sestal v četrtek v Beogradu. Sklepi teh posvetovanj bodo objavljeni drevi.

p **Prihod dr. Beneša v Beograd.** V ponedeljek bo prispel predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš v Beograd, kjer bo ostal tri dni. V Beogradu pripravljajo predsedniku bratske republike in velike-mu državniku veličasten sprejem.

p **Ofenzive v Španiji.** Nacionalistične čete so ustavile prodiranje vladnih čet pri Madridu in pripravljajo novo akcijo proti Madridu. Vladne čete so pričele ofenzivo na južni fronti pri Cordobi in so prodrle 20 km zapadno od mesta Pozablanca, Francove čete pa so pričele v četrtek zjutraj veliko ofenzivo na baskovski fronti in dosegle več uspehov.

Domače vesti

d **Nezaposlenost v Sloveniji** postaja iz dneva v dan večja, za vsako razpisano mesto se javi po več sto prošnikov. Eno samo industrijsko podjetje v Sloveniji je prejelo nad 3000 prošenj za sprejem na delo. Da imamo nad 700 nezaposlenih učiteljev in učiteljic, je znano, imamo tudi okoli 100 nezaposlenih profesorjev, število revnih absolventov trgovskih in meščanskih šol, ki obupujejo brez posla in breme svojih staršev že leta in leta, pa je naravnost ogromno! Pri nas je vse premalo javnih del, ono malo služb po uradih, ki se izpraznijo, pa se oddaja navadno kar brez razpisa. Beračenje po hišah pa postaja po mestih že tako zlo, kakor še ni bilo doslej nikdar. To je obupna slika naših prilik, ki daje misliti.

d **Draginja narašča.** Vsled novih taks in trošarin na življenjske potreščine se opaža v zadnjem času velik porast draginje. To občuti predvsem delavstvo in nameščentstvo, ki s svojimi skromnimi mezdami in prejemki ne more več izhajati. Pričakovati je, da bo vlada odtegljaje prejemkov, ki jih je izvršila v jeseni l. 1935., svojim nameščencem in upokojencem zopet vrnila in bodo temu vzgledu sledile tudi samoupravne oblasti in zasebna podjetja. Pri nas v Sloveniji imamo za seboj še povrh vsega izredno slabo letino in razne vremenske nezgode iz preteklega leta, kar naravno življenje pri nas neprimerno bolj podražuje, nego je to v drugih delih države.

d **Šole brez učiteljev.** »Slovenec« poroča, da je danes v Sloveniji 269 razredov deloma brez vsakega pouka, deloma pa se vrši pouk v zelo okrnjenem obsegu, v zgodovini slovenskega ljudskega šolstva pač prvič! Zares mučna ugotovitev, ki pravi na kraju, da primanjkuje v Sloveniji 300 oseb učnega osebja, da bi imeli popoln pouk vsi razredi in da bi lahko šli v pokoj tisti, ki so to že zaslužili. Nadalje priznava »Slovenec«, da smo imeli l. 1933-34 100 učnih moči več, nego jih je določal proračun, in da je bilo pri nas v istem letu na novo nameščenih 471 učiteljev. »Slovenec« dela za tako stanje odgovoren centralizem Beograda, kjer imamo sedaj že vendar skoraj dve leti pravo ljudsko vlado. Mi pa mislimo, da smo si krivi Slovenci sami, ako imamo 800 brezposelnih učiteljev in učiteljic, pri tem pa skoraj 300 razredov brez šolskega pouka. To pač ni v čast onim, ki imajo moč, da bi napravili red, pa ničesar ne store. Odločna in ostra beseda »Slovenca« bo morda le kaj zalegla.

d **Dr. Ljudevit Pivko** f. Na velikonočni ponedeljek je umrl v Mariboru eden naših najzaslužnejših in najuglednejših nacionalnih in javnih delavcev, prof. dr. Ljudevit Pivko. Pokojni je bil mož dejanj. Bil je organizator mariborskega sokolstva, pisec nešteti narodnoobrambni, vzgojni in zgodovinskih del, idealen vzgojitelj mladine, delavec za okrepitev slovanske vzajemnosti, bil je pa tudi več let poslanec. Največji ugled je pa užival kot osnovatelj znamenitega carzanskega podviga. Rodil se je l. 1880. v Novi vasi pri Ptuj. Maturiral je l. 1900., nakar se je posvetil študiju filozofije, slavistike in germanistike v Pragi in na Dunaju. Pozneje je izpopolnil svoje študije še v Frankfurtu in Berlinu. Promoviral je l. 1905. na Dunaju, nakar je kot prostovoljec odslužil vojaški rok v Krakovu. Službo je nastopil v Mariboru kot učitelj na gimnaziji. Od l. 1906., ko je začel službovati v Mariboru, je njegovo ime nerazdružljivo zvezano z nacionalnim razvojem Maribora in slovenske Štajerske. Dr. Pivko je ostal zaveden nacionalist tudi med vojno. Veroval je v vstajenje malih slovenskih narodov, vedel je pa tudi, da se je treba za svobodo bojevali. Zato je na tirolskem bojišču l. 1917. zasnoval znameniti carzanski podvig. Prešel je z večjim delom 3. bosansko-hercegovskega polka in z mnogimi češkimi in jugoslovenskimi častniki na italijansko stran. V Italiji je organiziral edinico prostovoljcev, ki so se z uspehom bojevali na raznih frontah proti Avstriji. Po vojni je vsestransko javno delovanje dr. Pivka v Mariboru rodilo nešteto lepih sadov. Dr. Pivko si je pridobil tudi velik ugled kot poslanec. Z njegovo smrtjo je nastala zlasti največja vrzel v mariborskih sokolskih vrstah. Dr. Pivko je bil ustanovitelj mariborskega sokolskega društva in delj časa tudi starosta mariborske sokolske župe. Za svoje neumorno in zaslužno delovanje je prejel dr.

Pivko več visokih odlikovanj tudi drugih držav. Slava spominu dr. Ljudevita Pivka!

d **Nove takse.** Dne 1. t. m. so stopile po novem finančnem zakonu v veljavo nove takse in sicer za prošnje 10 Din, za priloge 4 Din, za pritožbe proti odlokom upravnih oblasti 30 Din, za oglase v listih v mestih do 40.000 prebivalcev 75 odstot. manj, v mestih od 40 do 80.000 prebivalcev pa 50 odstot. manj kakor doslej, za pogodbe o vzdrževanju 1 odst., za dovoljenja za javne radijske prireditve največ 1 Din za vsak dan prireditve. Pri šolnini je povišan cenzus kot osnova za plačevanje, poleg tega so pa takse znatno znižane.

d **200.000 Din za pogozdovanje Slovenije.** Minister za gozdove in rudnike je izvršil razdelitev kreditov iz sklada za pogozdovanje za novo proračunsko leto; iz tega sklada se bo financiralo pogozdovanje Krasa, goličav in peščenih tal, vršilo se bo pogozdovanje rednih in izrednih posekanih državnih gozdov in uredili hudoourniki; ti krediti bodo podpora proračunskim kreditom, odobrenim v isti namen. Krediti so sledeči: Banskim upravi v Ljubljani 200.000 Din, v Zagrebu 500.000 Din, v Banjaluki 200.000 Din, v Splitu 500.000 Din, v Sarajevu 200.000 Din, v Novem Sadu 200.000 Din, v Nišu 200.000 Din, na Cetinju 400.000 Din, v Skoplju 600.000 Din in gozdnemu ravnanstvu v Novem Sadu za pogozdovanje peščin 250.000 Din, za pogozdovanje rednih in izrednih državnih posekanih gozdov in za potrebe parka v Topčideru 1 milijon Din ter za ureditev hudoournikov 1 milijon Din.

d **Preselitev sreskega načelstva iz Prevalj v Dravograd.** V sredo se je preselilo sresko načelstvo v Prevaljah v Dravograd, kjer je začelo večeraj poslovati.

d **Nov zagrebški župan.** Za zagrebškega župana je imenovan dr. Teodor Pečić, član državnega sveta.

d **Nove cigarete »Hercegovina«.** Cigarete pod imenom »Hercegovina« so bile zelo priljubljene pred vojno in med njo zlasti v državah Srednje Evrope. V nekaterih državah tudi zdaj izdelujejo in prodajajo cigarete pod tem imenom. Naša monopolska uprava je sklenila izdelovati in prodajati nove cigarete »Hercegovina« iz mešanice izključno iz hercegovskega tobaka. Prodajale se bodo v lepih škatlicah po 20 in 100 komadov in sicer po 30 par ali 6 Din škatlica 20 komadov. V Beogradu bodo nove cigarete v prometu že jutri, kmalu jih pa dobe tudi drugi kraji.

d **Plaz uničil devet mladih življenj.** Na velikonočni ponedeljek po kosilu je krenilo 28 smučarjev iz Tržiča k smučarski tekmi pod Storžičem. Ko so se smučarji vzpenjali navkreber, se je sprožil z višine velik snežen plaz in zajel smučarje. Plaz je zajel in pokopal pod seboj devet smučarjev, ostali pa so se rešili. Med rešenimi so dobili nekateri lažje poškodbe. Pod plazom so našli smrt: 17-letni uslužbenec tvrdke »Peko« Miro Ovsenek, 23-letni predilniški delavec Rudolf Plajbes, 35-letni poročni delavec Glanzmanove predilnice Vinko Šarabon, 32-letni čevljar-ski pomočnik pri »Peko« Slavko Kostonjevec, 20-letni Vilko Plajbes, ki je bil zaposlen v tvornici »Runo« (brat ponesrečenega Rudolfa), 23-letni podmojster pri Glanzmannu Jože Mladič, 22-letni kovač pri Globočniku Kristi Stagnar in 15-letni učenec meščanske šole Adalbert Ahačič, vsi iz Tržiča, in delavec Vinko Lombar iz Leš pri Tržiču. Ta najstrašnejša nesreča, kar se jih je kdaj pripetilo v naših gorah, je izzvala v Tržiču nepopisno žalost in je bolno odjeknila po vsej Sloveniji in tudi v drugih pokrajinah naše države. Reševalne ekspedicije so kmalu pohitele

na kraj nesreče in se začele v smrtni nevarnosti vsled novih plazov izkopavati ponesrečence iz ledenega groba.

d Tragična smrt graške turistke nad slapom Savinje. V Frischaufovem domu na Okrešlju je preživela velikonočne praznike družba petero turistov, katerih prihod je pred prazniki javil mariborski odvetnik dr. Franc Pichler z opazko, da so inozemci, starejši gospodje in ena dama. Tudi dr. Pichler sam je krenil s to skupino na Okrešelj. Ti turisti so se na velikonočni ponedeljek okrog 13. vračali z Okrešlja proti Logarski dolini. V žlebu nad slapom Savinje, kakih 15 minut pod Frischaufovimi domom jih je presenetil snežni plaz, ki je spolzel s pobočja in zatrpal žleb. Snežne mase so zajele, odnesle s seboj in zasule 41-letno tajnico šolskega sveta za nadaljevalno šolstvo v Gradcu go. Hermine Brixova, hčerko višjega železniškega revidenta Zoierja. Tudi dr. Pichlerja je plaz delno zasul, vendar pa je dr. Pichlerju uspelo izkoptati se iz snega in uteči smrti. Tovariši ponesrečenke so pozvali takoj pomoč. Še pred večerom je začela iskati ponesrečenko reševalna skupina pod vodstvom oskrbnika Frischaufovega doma Jake Robnika. Sodelovali so: Miha Plesnik, vodnik in član reševalne službe SPD, nadalje Franc Plesnik, Jože Tisovnik, Janez Žebot, N. Lovretič, Janez Logar, Franc Logar, Jurče Logar in dva drvarja. Zaradi temne noči in nevarnosti novih plazov so morali delo ustaviti in so ga nadaljevali v torek ob pol 5. zjutraj. Posluževali so se sond in lopat. Po desetih urah naporenega in nevarnega dela so naposled ob 14.30 našli truplo ponesrečenke. Zakopana je bila šest metrov pod snegom, glavo je imela obrnjeno navzdol, na nogah je imela smuči, v rokah pa smuške palice. Truplo so odnesli v Logarsko dolino, odkoder so ga na saneh prepeljali v solčavsko mrtvašnico, v četrtek pa s celjskim avtofurgonom iz Solčave skozi Celje in Maribor v Gradec.

d Banovinska trošarina na čevlje. V finančnem ministrstvu so tolmačili določbe novega finančnega zakona glede skupnih banovinskih trošarin na čevlje tako, da je smatrati kot fine čevlje, za katere je treba plačati 12 Din trošarine pri paru, tudi čevlje iz boksastega usnja in ševroja-stega usnja. Prizadete tvornice so odločno ugovarjale takemu načinu tolmačenja, ker se boks ne more smatrati za fino usnje. Zdaj je finančni minister izdal pojasnilo, po katerem se boks ne smatra za fino usnje, tako da se na čevlje iz boksastega usnja plača trošarina 5 Din.

d Prekrstitev občine Crkvenjak. Na osnovi § 10. zakona o občinah je notranji minister v okviru svojih pooblastil v finančnem zakonu s posebnim odredbo spremenil ime dosedanje občine Crkvenjak v srezu Maribor-levi berg v občino Sv. Anton v Slovenskih goricah.

d Dunajska vremenska napoved za soboto 3. t. m.: Milo vreme, na zapadu pretežno jasno in južno, na jugu in jugovzhodu pretežno oblačno, na vzhodnem robu Alp morda še padavine.

Celje in okolica

c Kaj je z gostovanji ljubljanske drame? Od več strani nam prihajajo nevoljna vprašanja, zakaj se določena gostovanja Narodnega gledališča v Ljubljani pri nas v Celju tako odlagajo in zavlačujejo. Včasih izgleda to že tako, kot da je premišljeno, da se more na tak način sezona zavleči v pozno pomlad, ko tudi zaradi lepega vremena ne bo pri nas več pravega zanimanja za gledališče. S tem zavlačevanjem gledališke sezone pa se naše mesto povsem neprimerno dolgo obremenjuje z gledališkim dinarjem za kinopredstave. Ne nasprotujemo gledališkemu dinarju za kinopredstave, ako obstoji zares redno gledališko gostovanje. Pri nas v Celju pa smo imeli zadnje gostovanje iz Ljubljane dne 19. februarja, gledališki dinar pa se od obiskovalcev kinopredstav kar naprej redno pobira.

Ako že to plačujemo, potem upravičeno zahtevamo tudi redne gledališke predstave, saj vendar ni Celje samo za to, da se z gledališkim dinarjem pomaga vzdrževati v Ljubljani gledališče, ki ima velike državne in banovinske podpore.

c Zasnežena Velika noč. Na veliko soboto popoldne je začelo v celjski kotlini močno snežiti. Snežilo je z malimi presledki do torka dopoldne. V dolini je zapadlo 20 do 30 cm, na bližnjih hribov pa okrog pol metra težkega južnega snega. Zaradi neugodnega vremena so odpadle letos v Celju vse velikonočne procesije. Težki sneg je potrgal mnogo telefonskih, brzojavnih in električnih žic ter polomil celo vrsto dreves. V sredo in četrtek je dež zelo pospešil kopnenje snega in močno napolnil struge Savinje in pritokov.

c Predavanje o Čehih in Jadranskem morju. Gosp. dr. Vladimir Murko, docent na univerzi v Ljubljani, bo predaval v ponedeljek 5. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole pod okriljem Ljudskega vseučilišča, Jugoslovensko-češkoslovaške lige in Jadranske straže o temi: »Čehi in Jadransko morje«. Navedena društva vabijo Celjane na to predavanje.

Barve

vseh vrst, suhe in oljnate, firnež, lake, emajle, čopiče itd. Vam nudi veletrgovina barv
Ivan Ravnika
Celje

c Učiteljsko zborovanje. Sreski učiteljski društvi JUU v Celju in Šmarju pri Jelšah bosta zborovali skupno v soboto 10. aprila s pričetkom ob 9. dopoldne v mestni narodni šoli v Celju. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje g. Cirila Debeveca, režiserja Narodnega gledališča v Ljubljani, »O ideoloških osnovah sodobnega gledališča«. Uro prej bo istotam sestanek učitelstva, ki se zanima za smernice in delo »Učiteljskega pokreta«. Društvena knjižnica bo poslovala.

c Gluhonemi igralci iz Ljubljane, ki so nastopili s prav lepim uspehom že v Ljubljani in Novem mestu, bodo gostovali v soboto 3. t. m. v Celju in bodo ob 20. nastopili v veliki dvorani Narodnega doma. Pričakujemo, da bo tudi Celje sprejelo goste s toplo iskrenostjo ter jim s številnim obiskom in odobravanjem dalo pobude, da vztrajajo v svoji težki borbi za obstanek in prosep.

c Sokolski lutkovni odsek v Celju bo ponovil v nedeljo 4. t. m. ob 15. v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igro »Čarobna skrinjica«. Vabimo mladino in odrasle!

c »Jadranski večer« s plesom in prosto zabavo bo priredil podmladek Jadranske straže na celjski gimnaziji v soboto 10. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Nabavite si v predprodaji vstopnice za to lepo dijaško prireditve!

c Recitacijski večer, ki ga je namestnik prirediteljski upravitelj v p. g. Albin Schmidt sredi aprila v Celju, je zaradi tehničnih ovir preložen na jesen.

c Obisk tujcev. V marcu je obiskalo Celje 927 tujcev (770 Jugoslovenov in 157 inozemcev) nasproti 860 v letošnjem februarju in 985 v lanskem marcu.

c Umrljivost. V marcu je umrlo v Celju 37 oseb (nasproti 38 v lanskem marcu) in sicer 19 v mestu in 18 v javni bolnici.

c Delovni trg. Pri celjski borzi dela se je od 21. do 31. marca na novo prijavilo 61 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 14 oseb, posredovanj je bilo pet, odpotovalo je 43, odpadlo 77 brezposelnih. Dne 31. marca je ostalo v evidenci 839 brezposelnih (691 moških in 148 žensk) nasproti 903 (707 moškim in 196 ženskam) dne 20. marca. Delo dobijo: 4 hlapci, 2 ključavničarja predelavca, po 1 oskrbnik, mizar, klepar, kovač in čevljar, po 3 kuharice in dekle, 2 služkinji ter po 1 hotelska kuharica, orožniška kuharica, hotelska sobarica, privatna sobarica, natakara in postrežnica.

c Švicarske Alpe. Pod tem naslovom priredi podr. SPD v Celju v četrtek 8. t. m. ob 20.30 skioptično predavanje v risalnici meščanske šole. Predaval bo g. Dušan Jakšič, predsednik predsednik plaiinskega društva »Sleme« iz Zagreba. 100 skioptičnih slik. Prijatelji planin vljudo vabljeni!

c Frischaufov dom na Okrešlju je bil čez praznike odprt in oskrbovan. Zaradi slabega vremena pa je bil obisk le slab. Zaradi obilnega snega je dostop na Okrešelj silno težak in nevaren, ker grozijo veliki snežni plazovi. Na Okrešlju leži sedaj nad 350 cm snega. Logarska dolina pa je zasnežena približno do enega metra. Frischaufov dom se odpre šele za Binkošti.

c Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju naznanja svojem članstvu, da je naklonila mestna občina podporo za nabavo drevesnega škropiva sadjarjem in vrtnarjem. Blagajnik podružnice g. Gabršek izdaja članom nakaznice za nakup žveplenoapnene brozge po polovični ceni v skladišču Kmetijske družbe v Celju. Škropljenje z arborinom ni več priporočljivo. Nadalje naznanja podružnica, da se dobi Priolova knjižica »Škropljenje sadnega drevja« pravtako pri blagajniku g. Gabršku na mestnem magistratu.

c V. redni občni zbor Zadruga državnih uslužbencev za nabavo kredita r. z. z o. z. v Celju bo v soboto 3. t. m. ob 20. v sejni dvorani Celjske posojilnice v Narodnem domu.

c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 6. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

c Nabava arborina in drugih škropiv. Mestna občina celjska bo prispevala siromašnejšim posestnikom k nabavi arborina in drugih škropilnih sredstev za zatiranje škodljivcev. Prispevek bo znašal polovico nabavne cene. Interesenti se naj javijo pri mestnem kmetijskem referentu, kjer dobe potrebna pojasnila.

c Svinjerejci v območju mestne občine celjske se opozarjajo, da se bo pričelo zaščitno cepljenje prašičev proti rdečici konec aprila. Interesenti naj se v tej zadevi prijavijo do 25. t. m. pri mestnem veterinarskem referentu v pisarni mestne klavnice.

c Družabni večer CPD, ki se je vršil dne 18. marca v mali dvorani Celjskega doma, je bil nedvomno ena najlepših družabnih prireditev letošnje sezone. Številni prijatelji CPD so napolnili smiselno in stilno prekrasno dekorirano dvorano. Dekoracijo je zamislil in izvršil nastavnik meščanske šole g. Josip Tomažič in mu gre res vse priznanje. Pevovodja CPD g. Pec Šegula je poskrbel, da sta moški in mešani zbor prepevala same domače, ki so segle do srca. Moški zbor je uprav užgal z geslom CPD, ki ga je uglasbil društveni predsednik g. Konrad Fink. Novost na letošnjem družabnem večeru pa je bila spevoigra v enem dejanju »Zmota«, ki sta jo pripravila g. dr. Stefan Rajh in njegova ga. soproga Helena. Vsi izvajalci, ga. Rajhova, gđ. Slava Batišutova in Tončka Pongračičeva ter g. Dore Klemenčič, so rešili svoje vloge v pevskem in igralskem oziru odlično, prav tako tudi gđ. Milena Oražmova klavirski part. Zares, ga. Rajhova bi se lahko kosala s poklicno igralko in pevko. Gromovit aplavz ob koncu spevoigre naj jim bo v zahvalo in priznanje. Plesa željni so se dodobra naplesali ob zvokih priznane celjskega Jonny jazza. Skratka, bilo je res lepo! Vsakdo je nedvomno sklenil, da ob letu zopet pride na družabni večer CPD.

c Celjsko pevsko društvo se najlepše zahvaljuje vsem darovalcem — cenjenim damam, gospodom in tvekam — kakor tudi vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli, da je društveni družabni večer tako lepo uspel.

c Zahvala. Državna krajevna zaščitna deca in mladine v Celju si šteje v dolžnost, da se gospem: Čuševi, Logarjevi, Pestevskovi in Zemljičevi ter gospodičnam Cilenškovi, Travirkovi in Zupančičevi prav pristrčno zahvaljuje odbor v imenu uboge dece, da so prodajale oljko in pirhe v

Kino METROPOL Celje prinaša:

V nedeljo odpade predstava ob 16.15!

Predstave ob 16.15 in 20.30

April
Sobota 3. **BURGTHEATER**
Nedelja 4.
Ponedeljek 5.
Torek 6.
Splošno priznana, ženjalno inscenirano, lepo filmsko delo z odra slovitega dunajskega Burgtheatra prikazuje najgloblji smisel prave umetnosti. To filmsko remek delo je režiral **WILLY FORST**
V glavnih vlogah: Werner Kraus, Olga Čehova, Hans Moser in drugi.

April
Sreda 7. **Na veselem Dunaju**
Četrtek 8. **(Rendez-vous in Wien)**
Petek 9.
V izredno veselem filmu, polnem pristnega dunajskega humora, nastopa nenavadno prikupljivo dekle kot vodnica tujcev in povzroča nešteto komičnih zapletljajev.
Magda Schneider, W. Albach-Retty, Leo Slezak in Adela Sandrock.

Predstave po znižanih cenah:

4., 5. in 6. aprila: **Pod srečno zvezdo** (Jan Kiepura)

Cene prostorom Din 3.50, 5.50 in 6.50.

korist uboge mladine. Naj bodo blage prodajalke in kupovalci uverjeni, da so darovali najlepše pirhe, saj so jih poklonili naši najrevnejši mladini.

c V ponedeljek ne bo praznika. Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča, da se ponedeljek 5. aprila ne bo praznoval kot praznik Marijinega oznanenja in da bodo trgovine v Celju v ponedeljek ves dan odprte.

c Poročil se je v torek 30. marca v župni cerkvi v Celju g. Gustav Vašl, poslovodja tvrdke Matković, z gđ. Malči Rošarjevo iz Vojnika. Čestitamo!

c Gradnja železobetonskega mostu čez Ločico v Pečovniku. Mestna občina celjska razpisuje oddajo del za gradnjo železobetonskega mostu čez potok Ločico pri posestniku Kropiču v Pečovniku. Ponudbe je treba vložiti do 19. t. m. v vložnišču mestnega poglavarstva. Mestna občina razpisuje tudi oddajo kleparskih, slikarskih in čgarskih del v stanovanju Na okopih št. 9. Ponudbe je treba vložiti do sobote 3. t. m.

c Žetev smrti. Na velikonočni ponedeljek je umrla v Kocenovi ulici št. 2 v starosti 52 let vdova po davčnem uradniku ga Pavla Sernečeva; zapušča hčerko Ljudmilo, soprogo faktorja Mohorjeve tiskarne g. Krofliča, in sina Rudolfa, dijaka srednje tehnične šole v Leskovcu. V celjski bolnici so umrli: na veliki petek 47-letni delavec Jurij Sivka iz Prožinske vasi pri Štorah in 53-letni Henrik Šmid, dninar brez stalnega bivališča, v soboto 78-letna preužitkarica Marija Lubejeva iz Straže pri Teharju, v nedeljo 30-letni Jože Sraščan iz Loke pri Žusmu in 30-letna služkinja Franja Šumlakova z Vranskega, v petek pa 58-letna posestnikova žena Frančiška Korenova iz Stare vasi pri Velenju. N. p. v m.!

c Kronika nesreč in napadov. V Razboru pri Dramljah se je 24-letni kolar Ivan Lenič pri delu vsekali v desno nogo in se močno poškodoval. Na veliko soboto je slamoreznica zgrabila 19-letnega dninarja Vinka Brgleza iz Št. Petra v Savinjski dolini za desno roko ter mu prerezala prstanec in mezin. Ko je šel 27-letni dninar Jakob Grabič od Sv. Urbana pri Slivnici po vodo, je padel in si zlomil desno nogo. Na Ljubnem je udaril 25-letni trgovčev sin Franc Sem po nesreči z roko po šipi. Razbil je šipo in si pri tem prerezal kite na desni roki. V Šmartnem v Rožni dolini si je 60-letni preužitkar Franc Zajc pri padcu zlomil desno roko. Na veliko soboto zvečer je neki moški v gostilni na Zg. Ponikvi v prepiru udaril 25-letnega posestnikovega sina Ivana Vrdeva iz Studenc pri Veliki Pirešici z lesenim drogom po glavi in ga močno poškodoval. Na velikonočni ponedeljek okrog 17. je neki posestnikov sin s Tinskega pri Zibiki udaril 25-letnega posestnikovega sina Franca Mrzka s Tinskega z litrsko steklenico po glavi in ga hudo poškodoval. Istega dne je neki trgovec z živino iz Kozjega v Vitanju v prepiru zabodel 21-letnega posestnikovega sina Antona Založnika iz Sp. Doliča pri Vitanju z nožem v

desno roko pod pomolcem. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

c Urejeno knjigovodstvo Vam prihrani mnogo truda in neprijetnosti, zato se obrnite tozadevno ob novem letu na trdko **Karl Gorčar vdova, Celje**, kjer boste med bogato izbiro trgovskih knjig, ameriških žurnalov, rednikov in brzovozov gotovo našli Vašim potrebam odgovarjajoče.

c Dobavo vodovodnih števecv razpisuje mestna občina celjska. Ponudbe je treba vložiti do 19. t. m. v vložišču mestnega poglavarstva.

c Nočno lekarniško službo ima od 3. do 9. t. m. lekarna »Pri orlu«.

c Gasilska četa Celje. Od 4. do 10. t. m. ima službo II. vod, inspekcijo namestnik poveljnika g. Berna.

c Kino Union. Petek 2., sobota 3., nedelja 4. t. m.: »Roman Petra Ibbetsona«. Roman, gledališki komad in opera kot film. V glavnih vlogah Gary Cooper, Ann Harding in John Haliday. Zvočni tehnik. — Ponedeljek 5., torek 6. t. m.: »Ti si moje solnce...« Veličasten film, v katerem poje sloviti Rihard Tauber divne dunajske pesmi. V glavnih vlogah Richard Tauber, njegova žena Diana Napier in Pavel Grätz. Zvočni tehnik. — Sreda 7., četrtek 8. t. m.: »Fedora«. Velefilm iz carske Rusije po drami V. Sardouja. V glavni vlogi Marija Bell. Zvočni tehnik. — V soboto ob 18. ter v nedeljo ob 10. in 14. matineja: »Dete sreče« s Shirley Temple.

Laško

»Nova Doba« v laškem srezu. V našem listu smo uvedli stalno rubriko »Laško«, v kateri bomo objavljali vse važnejše in zanimive objave in dogodke iz laškega sreza. Poslali smo na razne naslove naš list na ogled. Postanite naročniki našega lista in pridobivate tudi sami nove naročnike!

Naše banovinske ceste. Kdor je tako nesrečen, da mu nalaga dolžnost potovati po laškem srezu z avtomobilom, si bo to potovanje zapomnil vse svoje življenje. Dočim smo še pred dvema letoma in še pred enim letom s ponosom lahko kazali na dobro stanje naših cest, smo padli danes na glas najbolj zanemarjenega sreza v pogledu naših cestnih komunikacij. Asfaltna cesta v Laškem je postala v zadnjem času zelo defektna, da pomeni v nekaterih svojih delih naravnost prometno nevarnost, zlasti za avtomobile. Nihče se ne zveni za popravilo in menda nihče ne ve, da je treba nastale vdrtine in jame provizorično zakrpati dotlej, da bo toplo vreme dopuščalo pravilno krpanje. Tako zanemarjanje asfalta ne pomeni samo nevarnosti za pasante, marveč je v enako veliko škodo asfaltni cesti sami, ker se že nastale jame trajno razširjajo. Naša glavna cesta iz Celja proti Zidanemu mostu je bila od nekdaj v onem delu, ki teče v območju laškega sreza, na dobrem glasu in vsikdar v boljšem stanju, nego je bil celjski del te proge. Res je, da je letošnja zima zelo kvarno vplivala na ceste, vendar pa bi ne bilo treba, da bi nastopilo stanje, kakršno je danes. Slaba ni samo proga od Laškega proti Celju, temveč tudi od Laškega proti Zidanemu mostu, ker je uprava opustila pravočasno posipanje in gramozenje in zasipanje nastalih udrtin. Jama se vrsti za jamo, globoko so zarezanje kolesnice, ob cestah pa leže kupi neizrabljenega gramozu. Podobne so razmere na progi Rimske toplice — Mišji dol. Ta cesta je mehka v svojih temeljih in jo je današnji povečani vozovni promet docela pokvaril. Ped visoko leži na cesti blato in cesta kriči po gramozu. Približno enako je na progi Šmarjeta—Hrastnik, še slabše na cestnih progah v Hrastniku in v Trbovljah. Mnenja smo, da je skrajni čas, da se v tem pogledu nekaj ustvari, da se vse ceste temeljito popravijo, zlasti posipajo s primernim gramozom.

Opereta v Laškem. Naše Sokolsko društvo odn. njega dramatski odsek bo ponovil v soboto 3. t. m. ob 20.30

in v nedeljo 4. t. m. ob 16. opereto »Veseli kmetič«, ki je pri prvih predstavah tako sijajno uspela. Ker so mnogi prvo uprizoritev zamudili, se je izrekla splošna želja za ponovitev. Ta želja je bila seveda upoštevana. Zunanji obiskovalci imajo dobre zveze z vlaki na vse strani.

Plenarna seja Sokolskega društva Laško bo v sredo 7. t. m. ob 20. v mali dvorani Sokolskega doma, na kar opozarjamo vse člane uprave.

Dramlje pri Celju. Vsa prejšnja leta smo vedno dobivali uputnice za dovoz koruze po nižji ceni in za brezplačno koruzo za najrevnejše prebivalstvo. Naša občinska uprava je tudi letos vložila zadevne prošnje, ki pa še vedno niso ugodno rešene. Beda je pri nas še zlasti večja, ker je lani toča uničila vinograde in sadovnjake ter je tudi drugega pridelka vsled raznih uim bilo zelo malo. Ako oblast ne bo pravočasno dala na razpolago semenskega žita za pomladno setev, bo ostalo mnogo polja neobdelanega in nezasejanega, ker ni denarja, da bi si kmetovalci nabavili seme. Veliko je pri nas tudi takih revnih kmečkih domov, kjer že mesece ne poznajo kruha.

Vojnik. V nedeljo 21. marca je gostovala v Vojniku igralska družina z Dola pri Hrastniku z igrama »Anima« in »Teofil«, skupno v 4 slikah, trajajočih z odmore in nagovorom vred pičlo uro, kar je za gostovanje vsakakor zelo kratko. Obe igri sta bili napovedani kot novi in moderni ter igrani na nov, moderen način, kar se v Vojniku doslej ni prakticiralo. Izvedba nas je zelo razočarala. Misterij in socialna igra imata določeno mesto v vrsti dramatskih del brez pridevka »moderen«. Izvajanje samo (o kakem novem modernem načinu igranja ni govora) niti ni doseglo nivoja uprizoritve 14. marca po Prosvetnem društvu Prekorje, ki je v naši okolici najmlajši diletantski krožek in s svojimi novinci nikakor ne more zadovoljiti Vojničanov. Jedro obeh iger, kolikor smo ga lahko vsled nerazločne izgovorjave v celoti zbrali, je lepa resnica morda za v cerkev in šolo. Na odru pa, ki je namenjen v prvi vrsti prosveti, naj se uprizore stvari, ki so režijsko skrbno pripravljene in prepričevalno podane. O enourni zamudi, nemogoči sceneriji, pomanjkljivi šminki in neprimerni razsvetljavi niti ne govorimo.

Postajica Stranje ob rogaški železnici

Če se voziš z Grobelnega proti Rogatcu, nikar ne izstopi na postaji Stranje, ker bi ti bilo gotovo žal. Tam, kjer se vlak ustavi, je sicer lesena baraka, a popolnoma zapuščena, ker pač ni v bližini nobenega človeškega bivališča. Lahko si misliš, kako izgleda baraka in okolica sto metrov okoli, ko pridejo ob nedeljah množice v primernem razpoloženju iz okoliških vinogradov. Nikogar ni, ki bi skrbel za red in snago, ljudje pa se tolažijo, da je ime postajice okoliščinam primerno, čeravno bi jim človek rad dokazoval, da kaže ime na stara rimska bivališča. Dokler se razmere ne spremenijo, bo ostal tudi na imenu madež. Izstopiti pa tudi ne smeš zaradi silnega blata, po katerem moraš gaziti, če ti povodenj sploh ne omogoči prehoda na novo banovinsko cesto, ki pelje sicer v Zibiko in Pristavo lepo po dolini in naprej v Podčetrtek, Kozje in pod Sv. gore. Obupno je, če se spustiš preko tistih treh sto metrov prehoda, kajti blata in nesnage se ves dan ne iznebiš. Rajši boš ubral po železniški progi na nevarnost, da zato plačaš globo.

In ravno tam, kjer boš progo zapustil in kar preskočil na banovinsko cesto, tam bi se pač naj ustavljal vlak in barako bi bilo treba prestaviti za kakih 400 m in vsem bi bilo pomagano. Prazni izgovori in namerno nasprotovanje ljudskim koristim zadržujejo to premestitev postajice, ki je itak namenjena zgolj le južnim in ne domači občini, ko pride vsaj devet desetih potnikov po banovinski cesti na postajo. Na novem mestu že stoji hišica, lastnik se

obvezuje, da bo postavil stranišče, skrbel za red in razsvetljavo, saj želi napraviti celo točilnico, da ne bo čakanje tako dolgočasno, da bo mogoče prtljago kje shraniti, a tako potrebna prestavitve se doslej še ni izvršila; nič ne pomagajo prošnje občin, nič protesti in nasveti Planinskega in tujsko-prometnega društva, nič moledovanje interesentov. Sramota, ki jo vidijo tujci, ko se vozijo v Rogaško Slatino, naj kar lepo ostane, saj bi prestavitve stala z obema komisijama vred celih 3.000 Din. Prišla bi res v korist ljudstvu, a nikakemu mogočnemu tega sveta. Kdorkoli pozna prilike, ve, da ni razloga, da se željam ne ugodijo. Akcijski odbor za prestavitve postaje je pridno na delu, a za čudo se ima boriti ravno z ljudmi, ki imajo »za ljudstvo« vedno polna usta obljub.

Tu pa se mora rešiti tudi v bližnji bodočnosti ves prometni problem za osrednje šmarskega sreza. Pač vsakdo uvidi, da so se do nedavno stekale vse prometne žile v Mestinju, kjer je zaradi tega izredno živahna tovorna postaja. Sam Bog ve iz kakih ozirov so pustili tisto nevarno križišče cest v Mestinju, ki nima para menda v vsej dravski banovini. Že parkrat smo mi na to nevarnost pokazali, a doslej brez uspeha, čeprav bi se dalo nevarno mesto z majhnimi stroški odstraniti, saj je treba le cesto in most razširiti. Oboje je bilo pred stoletji primerno, a se od takrat ni izpremenilo, čeprav je zlasti avtomobilski promet v poletju res velikanski. Opozarjamo na to vnovič, še predno je prepozno!

Doslej so se torej prometne žile stekale iz vseh treh okrajev, ki tvorijo šmarski srez, v Mestinju. A sedaj postaja to drugače. Iz onih spodnjih krajev, ki so bili od prometa najbolj odrezani, čeprav imajo silno lesa in vina ter premoga, je izpeljana banovinska cesta po dolini, tako da se izogne bregov; in ta vodi mimo Stranj v Šmarje. V kratkem zveže cesta še Pristavo z Rogaško Slatino pod Sv. Emo, tako da bo Mestinja izgubilo svojo osrednjo veljavo, ki jo je doslej imelo in — priznajmo — prav koristno uživalo. Razumljivo je torej, da se Mestinja upira novim prometnim potezom, ki mu hočejo vzeti n. pr. tudi avtobus, ki bi pač lažje in ceneje vozil po novi cesti, ker se tako izogne dveh strmih bregov. Zaenkrat bi Mestinja rado dobilo cesto ob potoku, torej po Mestinski dolini, proti jugu, tako da bi ne bilo popolnoma zaprto od bregov, kakor je sedaj. Želimo to cesto, vendar se vpraša, če ne bo ceneje in praktičneje postaviti na Stranju tudi tovorni kolodvor. Zaenkrat se pač južni kraji zadovoljujejo s prestavitvijo postajališča, a zadrževanje in nasprotovanje bi znalo imeti za učinek, da se prične agitacija za popolno postajo, ki bi res dala tem krajem to, kar jim je šlo že takrat, ko so železnico gradili, a se je zadrž-

valo in preprečevalo nad četrto leto. — Ker ni vzroka, da bi se vsaj koliba ne premestila in tako vsaj v najmanjšem delu ustreglo potrebam, prosimo vse, da k temu pripomorejo z besedo in dejanjem!

Sport

t Državno prvenstvo v cross-countryju v Celju. V nedeljo 4. aprila ob 11. dop. bo v Celju s startom in ciljem na Glaziji državno prvenstvo v cross-countryju, katerega se bodo udeležili najboljši srednje- in dolgo-progaši iz vse države. Pričakuje se udeležba okrog 70 tekmovalcev iz Ljubljane, Maribora, Varaždina, Zagreba, Sarajeva in Beograda, med katerimi so sigurni udeleženci Krevs, Bručan, Stefančič, Podpečan, državni prvak Čavić iz Varaždina, Zagrebčan Sindelar, Starman in Doršič ter Celjan Goršek. To prvenstvo velja za poedince in moštvo ter se v obeh ozirom pričakuje zanimiva borba. Pokroviteljstvo je prevzela mestna občina celjska.

t SK Celje: ISSK Maribor. V nedeljo 4. t. m. bo igral SK Celje svojo zadnjo podsavezno prvenstveno tekmo v pomladanski sezoni in sicer se bo pomeril s ISSK Mariborom. Celju se sedaj nudi zadnja prilika, da preskoči na tabeli Maribor, zasede drugo mesto in se tako kvalificira za finalne tekme. Borba pa bo zelo težka in bo moralo Celje pokazati vse svoje znanje ter zaigrati smiselno, odločno in požrtvovalno, če bo hotelo doseči časten uspeh. Sodil bo g. Lukežič iz Ljubljane. Za tekmo vlada živahno zanimanje.

t Tekma za banovinsko prvenstvo v slalomu in za prvenstvo MZSP, ki jo je priredila Savinjska podružnica SPD 21. marca pri Mozirski koči na Golteh, je bila odlično organizirana. Startalo je 19 tekmovalcev. Snežne razmere so bile ugodne. Proga je bila težka in dolga 700 m z višinsko razliko 250 m. Podsavez spet ni smatral za potrebno, da bi bil poslal k tej važni tekmi svoje sodnike! Rezultati so sledeči: I. Kristl Voller (Sm. kl. Ljubljana) 2:35.2, prvak dravske banovine v slalomu. II. Zvonko Meštrov (SPD Celje) 2:48.5, prvak MZSP v slalomu. III. Dušan Gradišnik (SPD Celje) 2:53.7. IV. Fric Skoberne (Sm. kl. Celje) 3:01.4. V. Mirnik Mirko (SPD Celje) 3:27.7. VI. Franc Polajner (SPD Celje). VII. Herman Tkalič (Olimp). VIII. Fric Steinböck (Sm. kl. Celje). Banovinski prvak Voller je prejel lep pokal, darilo bana, prvak MZSP Meštrov darilo kluba, poleg tega pa so prejeli po trije najboljši plasirani v banovinskem, podsaveznem in klubskem prvenstvu diplome.

t Vremensko poročilo SPD, dne 2. aprila: Kocbekov dom na Korošici, —3 C, 400 cm snega, pršič, smuka prav dobra. Mozirska koča: —2 C, 120 do 240 cm snega, smuka prav dobra. Kum: —3, sneži, snega 90 cm.

R. St.

Prvi slovenski dijaški tamburaški zbor v Celju

V pravkar izdani brošuri g. prof. dr. Strmška »Celjski študent« je omenjen tudi tamburaški zbor gimnazijcev, kar me spominja na ustanovitev tega zbora leta 1896., ker sem bil tudi sam med osnovatelji in še celo prvi »kapelnik« in »dirigent«. Navdušeni po raznih tamburaških zborih, zlasti po koncertu, ki ga je bil izvajal v celjskem Narodnem domu s svojim zborom rajni zdravnik dr. Šuklje, smo se odločili, da ustanovimo tudi mi dijaški tak zbor. Vsi skupaj pa nismo imeli seveda niti toliko denarja, da bi si mogli nabaviti eden sam, najcenejši instrument. Pa smo napisali okrožnico, namenjeno celjskim in tudi okoliškim rodoljubom, da bi nam s podporami pomagali uresničiti naš načrt. Začela se je okrožnica z besedami: »Že dolgo goji celjsko slovensko dijaštvo željo...«, in ko smo prišli s to polo do vrlega, danes že rajnega trgovca, ki je bil rad vesel in vedno dobre volje pa tudi dobrega srca, zlasti napram slovenskim dijakom, in ko je čital prvi dve besedi, je zapel: »Že dolgo nismo pili ga...«, podpisal polo in nam izročil svoj prispevek.

Nabirali smo denar pri vseh Slovincih v Celju, potem v Vojniku, Žalcu, Št. Juriju, v Dramljah, povsod, kjer smo vedeli in znali, in res zbrali toliko, da smo nakupili vse instrumente, razen brda, ki je najdražji. Kako zdaj priti do tega? Pa jo mahnejo k pokojnemu Petru Majdiču na Sp. Hudinjo, ki nam je brez oklevanja dal tolikšno vsoto, da smo kupili še ta manjkajoči instrument.

Vadili smo se v stanovanju, ki nas ga je zasedala večina vseh »godbenikov« skupno v dvoriščni hiši sedanje lastnice Mohorjeve družbe; pod nami je imel svojo delavnico neki nemško navdahnjeni mizar, ki je imel kajpada tudi nemške učence in pomočnike. Ne morem sicer trditi, da smo to gospodo pod seboj kaj posebno sladko zabavali s svojo »umetnostjo«, zlasti prve čase, ko smo se učili drgniti šele po strunah - nekaterim »umetnikom« je bilo treba vcepati elementarne pojme o notah, kar vse smo opravljali ob poletni vročini ob odprtem oknu — smo bili vendar ogorčeni, ko je nekoč priletel skozi okno v sobo od spodaj košček lesa, na katerem je bilo napisano, strogo v dunajskem narečju: »herc amal auf mit enkere krobotiš muzik« (nehajte enkrat z vašo hrvatsko godbo). Ta poziv pa ni seveda nič zalegel.

Za dovoljenje, ali smemo gojiti to »umetnost«, nismo vrašali nikogar, ne profesorjev ne direktorja, ker smo vedeli, da bi ga ne dobili; ne morem pa si misliti, da bi ti gospodje sčasoma zaznali za to, vendar nas zaradi tega ni nikoli nihče klical na odgovor. Bilo je vendarle dosti uvidnosti in tolerance med njimi, čerav skoro samimi Nemci. Najbrž pa se ne motim, če domnevam, da sta nas v tem oziru, kakor vselej, ščitila oba edina slovenska profesorja gg. Suhač in dr. Janežič in po smrti slednjega g. Kardinar.

Pozneje smo šli celo na »turnejo« in koncertirali n. pr. v Vojniku, Št. Juriju itd. Kako so bili poslušalci z nami zadovoljni, ne vem, glavno nam je bilo, da smo sami imeli svoje veselje pri tem; kritike nisem čital nobene, gotovo pa je, da latorjevega venca nismo nobenega prinesli domov!

Pri tej priliki naj še omenim, kako sem se vsled tega »umetniškega zanos« povzpел do klavirskega učitelja, ne da bi bil znal takrat ali pa danes svirati na to glasbilo. Naša takratna gospodinja je imela predpotopen klavir, na katerem so bile skoraj še vse tipke in tudi struna je marsikatera še zapela ali vsaj dala glas od sebe, če ne zlepa, pa zgrda. Na tem instrumentu sem se včasih produciral z enim, pozneje tudi že z dvema prstoma, končno sem tudi že z levico segel po kakšnem basu in tako zaigral zelo zmerno in skrom-

no kako narodno pesem. Gospodinja, ki je bila muzikalno samo toliko izobražena, da je znala zapeti: »Po jezuru bistra glava«, čeprav je bila Slovenka po rojstvu, je bila tako navdušena nad tem mojim muziciranjem, da me je prosila, naj poučujem njeno osemletno hčerko klavir. Bolj ko sem se otepal in izgovarjal, da vendar sam nič ne znam, bolj me je nagovarjala, naj ne bom tako skromen, češ da ona že sama sliši in vidi in ve, kako znam dobro svirati. In ko ni odnehala, in mi končno še obljubila, da mi bo dala za to vsak dan večerjo (katere nisem imel nikoli ves čas svojih študij!) — me je res pregovorila. Mislil sem si pač, da bom imel itak dosti opravka s tem, da vpeljem otroka v osnovne pojme, notni sistem in sploh teorijo, kolikor sem je sam znal, potem mu bom pa na klavirju že pokazal, kam mora pritisniti, če hoče zaigrati to ali ono noto. In res sem s tem imel dela več tednov, potem pa mi je neki tovariš podaril nekaj zvezkov klavirske šole »Buwa«, iz katere sem učil otroka igrati že neke otroške pesmice; otrok je igral na desni, jaz pa v oktavi levo. Otroka pa je vadil pridno tudi v moji odsotnosti in glej ga spaka: čez nekaj mesecev je deklica zasvirala že neko pesem, ki ji jaz nisem bil več mojster!

No, večerjal sem pa le do konca šolskega leta; prva zadevna moja večerja je bila »solata iz govejega gobca«, ali kakor je gospodinja rekla: »Ochsenmaulsalat«.

I. V.:

Zatiranje rastlinskih škodljivcev nekdanj in danes (Dalje.)

Aparate za razprševanje uporabljamo zelo različne. So navadni mehovi, pa tudi nahrbtni in motorni. Prva dva poznamo iz naših vinogradov, kjer se bore vinogradniki s pomočjo žveplenega prahu proti znani in nevarni bolezni vinskega trsa oidiju. Motorne razpršilnice pa uporabljajo v drugih državah v nižinah na obsežnih vrtnarskih, sadjarskih in gozdnih kulturah. Izboljševanje prašilne tehnike nam stavlja v službo tudi letala. Posebno na velikanskih nasadih bombaža so dosegli v Severni Ameriki popolne uspehe. Tudi v Rusiji se z velikimi uspehi poslužujejo letal za zatiranje kobilic v nedostopnih močvirnih predelih. Današnja Nemčija se bori proti pojavom raznih gosenic v velikanskih gozdnih kompleksih na ta način v taki meri, da stojimo pred novo dobo in velikanskimi preobratu v uporabi kemičnih preparatov. Zanimivo pa je vsekakor dejstvo, da si je dal že v letu 1912. neki nadgozdar, po imenu Zimmermann iz Schleswiga, patentirati način prašenja in škropljenja s pomočjo letala, ki je krožilo nad gozdovi, ki so mu bili izročeni v varstvo.

Škroplilnice, bodisi ročne, nahrbtnne, ročno prevozne ali na konjsko vprego in končno na motorni pogon, so pri nas splošno znane. Njih namen je, spraviti preparate v obliki raztopine ali brozge s pritiskom v čim manjših kapljicah, takorekoč

megli, na bolne in napadene dele rastlin. Škropila se uporabljajo pri nas v glavnem na vinski trti in hmelju, manje na sadnem drevju. Pri pomniti je, da brez sistematičnega škropljenja omenjenih kultur gospodarstvo ne bo doseglo njih rentabilnosti. Vinogradniki in hmeljarji so to že spoznali, sadjarji naših krajev naj pa pripisujejo izpad donosa in svoje neuspehe le dejstvu, da svojih sadonosnikov ne čistijo, ne škrope in ne gnoje. Savinjska dolina ima toliko sadnega drevja, da bi ob njegovem smiselnem gnojenju mogla poleg dovoljnega pridelka sadjevca še izvoziti lepe količine namiznega sadja. Ob žalostnem stanju naših sadonosnikov pa ni čuda, da moramo vsako leto uvažati iz drugih krajev nekoliko stotin vagonov jabolk za stiskanje. Koliko milijonov gre na ta način v izgubo, si lahko izračuna vsakdo sam. So seveda redke, a tem častnejše izjeme gospodarjev, ki posvečajo tudi tej panogi gospodarstva posebno skrb, toda vse njihovo prizadevanje je vsled zakrknjenosti sedov večidel zaman.

Vprašanje škropljenja je pri nas kljub pridnosti in naprednosti nekaterih še vedno vprašanje časa. Sicer pa moramo biti pravični in soditi na podlagi izkušenj daljšega razdobja. Če namreč pomislimo, da je fungicidna (glivice uničujoča) lastnost bakrenih preparatov znana šele dobrih 50 let, v Sloveniji se pa danes porabi že do 200 vagonov teh preparatov, moramo priznati, da smo že precej daleč.

Seveda pa velja tudi pri prašenju in škropljenju pregovor: »Kjer je dosti solnca, je dosti sence«. Naša današnja prašilna in škroplilna tehnika se poslužuje v veliki meri arzenovih preparatov, ki pa niso strupeni samo škodljivcem, temveč ogrožajo tudi koristne živalice. V prvi vrsti je omeniti čebele. S cvetnim praškom nosijo domov tudi strup in s tem ne ugonablajo samo sebe, temveč tudi svoj zarod in že veliko število čebelnih družin je bilo na ta način uničenih. Kemične tovarne, kakor tudi čebelarke in druge gospodarske ustanove in njih strokovnjaki so delali na tem, da se v času cveta sploh ne škropi, ali pa vsaj opusti uporaba arzenovih sredstev. Kar se pa tiče podkultur, kakor sena, grozdčja, jagoč, sočivja itd., naj se s škropljenjem arzena vsaj nekaj tednov pred košnjo oziroma obiranjem ploda preneha, da more vmesen dež izprati strup v zemljo.

Razpršiljači so najnovejšega datuma, večinoma vsi izdelki sedanjega stoletja ter njih uporaba na prostem sploh ne pride v poštev. Pri razku-

ževanju stanovanj, skladišč, ladij itd. se je pa ta način uničevanja bolje obnesel nego vsak drugi. Kakor že omenjeno, je treba dovolj opreznosti, ker so plini kakor: žvepleni ogljik, ogljikov oksid in iz cianovih soli lahko se spraščajoča modra kislina nevarni tudi za človeško življenje. Na naših kulturah bi se praktično mogla uporabljati samo žvepleni ogljik in ogljikov oksid. Oba plina sta namreč težja kakor zrak in pri zrahljani zemlji se pokončavajo na ta način trsne uši, ki sesajo sok iz korenin, ter miši in podgane z dovanjem plina v rove, v katerih se škodljivci zaduši.

(Konec prih.)

Trgovske knjige

odjemalne knjižice, predmete za veselice, lampijone, konfeti, serpentine, tombolske karte priporoča:

knjigarna in trgovina s papirjem
Franc Leskovšek
Celje, Glavni trg 16

BARVE FIRNEŽ L A K E ČOPIČE
kupite zelo ugodno pri
tvrdki **S. HOLOBAR - CELJE**
v bližini kolodvora — Telefon 137

Mlinarja

samostojnega pridnega sprejemem takoj.
Ponudbe poslati na upravo tega lista pod »Valjčni mlin«.

Tovarniško poslopje

z vodnim pogonom 90 KS poleg električnega daljnovoda Velenje v bližini Ljubljane, oddaljeno 2 km od postaje se odda v najem, ozir. išče kompanjona za ustanovitev industrije. Interesenti pošljite ponudbe na upravo lista pod značko »Nova industrija«.

Vložne knjižice

Mestne hranilnice v Celju kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Točno plačilo«.

Išče se stanovanje

4 do 5 sob s kopalnico, najraje v villi, za 1. julij ali avgust. Naslov v upravi lista.

Iščeta se 2 sobi

za odvetniško pisarno v prometni ulici v Celju za 1. julij ali avgust. Naslov v upravi lista.

Dvosobno stanovanje

v mestu ali bližnji okolici iščem za april ali maj. Naslov v upravi lista.

2 sobno stanovanje

se odda takoj. Celje, Krekova cesta 19.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU - Strossmayerjeva 1

Najstarejše narodno podjetje te stroke v Celju priporoča občinam uradom, pridobitnim krogom, šolskim, gasilskim in drugim društvom ter narodnemu občinstvu tiskovine vseh vrst in solidno vezavo knjig po zmernih cenah.

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4 Telefon 245

kleparstvo, vodovalne instalacije
strelododne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerno — Postrežba točna in solidna

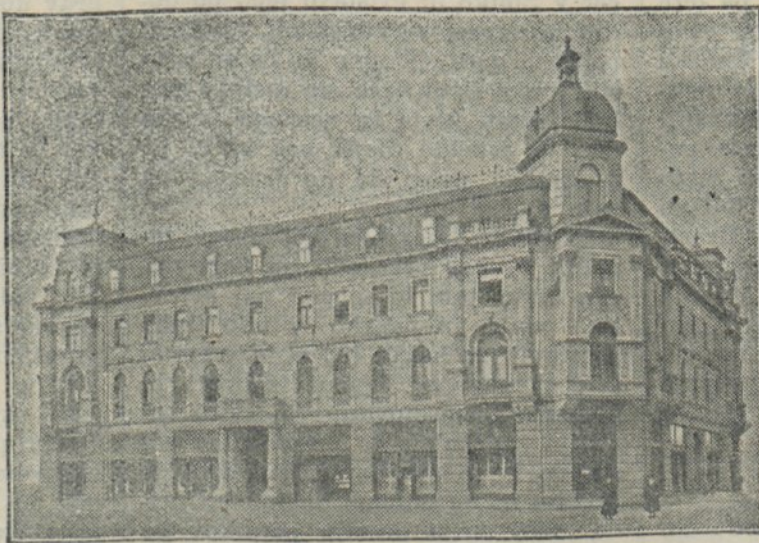
Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad
Din 16.500.000—

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverjenje za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici:
Maribor, Šoštani